

ויזרע יצחק

פרשת "אחרי מות-קדושים"
הפטרה: "ויהי דבר ה' "
ח' אייר תשס"ט

יוצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"
 ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

ב"ש	חיפה	ת"א	י"ם	
18:58	18:52	19:01	18:44	כניסת השבת
19:54	19:58	19:58	20:01	יציאת השבת
20:31	20:35	20:35	20:38	רבנו תם

הגיגים מפרשת השבוע

"וידבר ה' אל משה אזרחי מות עיני בני אהרן" (ויקרא ט"ז א)

את הקשר בין מיתת בני אהרון לעבודת יום הכיפורים מסביר ה"אור החיים" הקדוש בכך שבפרשה זו מצוה ה' את אהרון לבל יכנס לקודש קדשים בבגדי זהב, מהטעם ש"אין קטיגור נעשה סניגור" (ר"ה כו) והיה מקום לומר שלא הקפיד ה' על כניסת אהרן בבגדי זהב, אלא כל עוד לא נמחה רישומו של עון העגל, אך אחר שמתו בניו ואין רישומו של עגל ניכר, לחלוטין נמחה קטיגורו של זהב, ויכול ליכנס בבגדי זהב בכבוד ובתפארת, לזה אמר "אחרי מות שני בני אהרן", ללמדנו שגם אחרי מות בני אהרון צוה ה' לבל יכנס בבגדי זהב לקודש הקדשים אלא בבגדי לבן בלבד.

"ולא תשקרו איש בעמיתו" (ויקרא י"ט יא)

"אמר רבי יוסי: מיימי לא אמרתי דבר וחזרתי לאחוריי" (שבת קיח)

מפרש רבי יוסף זונדל מסלנט שדובר אמת אינו צריך לחשוש שדבריו יסתרו זה את זה, לכן הוא לא צריך לפתח חוש זכרון מופלג. אך מי שמרגיל עצמו בשקרים חושש שמא ימצא שקרן כאשר יסתרו דבריו, ועל כן הוא מפתח חוש זכרון, ותמיד חוזר אחרונית לבדוק האם אמר דברים אחרים אשר יגלו את קלונו, וזו כוונת ר' יוסי שהוא אמר תמיד את האמת ולא היה צריך לחזור אחרונית במחשבתו שלא אמר דברים סותרים.

"ולא תשבעו בשבמי לשקר וזוללת את שם א-לקיך" (ויקרא י"ט יב)

"ולא תשבעו"- לשון רבים, "וחללת"- לשון יחיד. הנה הלאו כולל ב' אופנים: בין שנשבע לשעבר, שאכל ובאמת לא אכל, או שנשבע לעתיד, שיאכל ובפועל לא אכל. לעבור על חילול ה' אפשר רק במי שמשקר בשעת השבועה כלומר שנשבע על העבר שאכל, ובאמת לא אכל. אבל הנשבע על העתיד ולא קיים אין זה חילול ה'. לכן לאו זה כתוב בלשון רבים "ולא תשבעו" כי כולל את ב' האופנים לשעבר ולהבא, אבל "וחללת" כתוב בלשון יחיד כי חילול ה' אפשרי רק בנשבע על העבר ולא על חתיד.

(משך חכמה)

"עלש עינים יהיה לכם ערלים" (ויקרא י"ט כג)

טעם המצוה לתת כבוד להקב"ה מהפרי הראשון הגמור הטוב שבארצנו ושלא נאכל ממנו עד אשר נביא שנה אחת כל פריי הלולים, וידוע כי האילן בתוך שלש שנים פרו מועט, ואין בו טעם או ריח, ולכך אינו ראוי שנקריב אותו לפני ה', ורוב האילנות אינן מוציאות פירות עד השנה הרביעית, לפי שכחו אינו נגמר בתוך שלש עד שתכנס השנה הרביעית, וכן בטבע התולדות במין אדם עצמו והוא שאמרו באשה פחותה מבת שלש שנים ויום אחד כנותן אצבע בעין דמי ובתוליה חוזרין, והצריכו יום אחד כנגד השנה הרביעית שהפרי קדש, ועל כן באה המצוה הזאת שלא נטעום מהנטיעה שנטענו עד הביאנו כל פריי הראשון הנגמר הראוי והמובחר "קדש הלולים לה'" לאכלו שם ולהלל את שמו עליו.

(רבינו בחיי)

"מפני עיבה תקום" (ויקרא י"ט לד)

"כל תלמיד חכם שאינו עומד מפני רבו נקרא רשע ואינו מאריך ימים" (קידושין דף לג).
 ובאמת מדוע נענש התלמיד חכם בעונש כל כך חמור "ואינו מאריך ימים"?

השיב על כך רבי משה סופר זצ"ל, שיש בזה משום "מדה כנגד מדה". לפי שאם התלמיד חכם אינו עומד בפני רבו, עונשו הוא שלא יאריך ימים ולא יזכה שיקימו בו מצות "מפני עיבה תקום", שלא יעמדו בפניו כפי שהוא עצמו נהג.

לעילוי נשמת שמעון בן חמו בר אסתר ז"ל

*** הזכויות אינן שמורות *** הזכויות אינן שמורות *** הזכויות אינן שמורות ***

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
 ת.נ.צ.ב.ה.

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

אין לעיין בעלון בשעת חתמלא

לא לשמור על קדושת הגליון

"דבר אל אהרן אוזיק" (ויקרא טו ב)

הזכיר הכתוב את קשר האחוה של משה ואהרן לומר לך שלא יסמוך אהרן על קשר אחוה זה ויאמר לעצמו שהוא יכול לבוא אל קודש הקודשים ולא ימות, בזכותו של משה אחיו, על כן אמר הכתוב: אף על פי שהוא אחיך מכל מקום אל יסמוך על זה כלל "ואל יבוא".

"וכי תזבזו זבזו שלמים לה' לרצונכם תזבזוהו" (ויקרא יט ה)

"תחילת זביחתו תהא על מנת נחת רוח שיהא לכם לרצון" (רש"י)

ולכאורה יש להבין הלוא הרצון הוא תנאי בכל הקורבנות ולמדים זאת מן הכתוב "יקריב אותו" ואם כן, מדוע זה כתוב דוקא בשלמים? ואפשר לומר על פי מה ששמעתי פעם בשם גדול אחד ש"יותר קל לצום ביום כיפור לשם שמים מאשר לאכול בערב יום כפור לשם שמים", מכיוון שבאכילה בערב יום הכיפורים מעורבת הנאת הגוף ויש צורך במאמץ מיוחד לכוון באכילה זו רק לשם שמים. וממילא, בשאר הקורבנות שאין לבעלים הנאה מבשר הקרבן אז מן הסתם בודאי כוונתו לשם שמים. אבל בשלמים שהבשר נאכל לבעלים ויכול לכוון להנאת גופו לפיכך הדגיש הכתוב "לרצונכם על מנת נחת רוח שיהא לכם לרצון".

(אזנים לתורה)

פרקי אבות – פרק ג'

(מאוצרנו הישן)

"הסתכל בשלושה דברים ואי אתה בא לידי עבירה" (א)

שלושת הדברים המפורטים כאן הם כנגד שלושת הדברים הנזכרים בפרק הבא: "הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם" (ד/כח). אם יהא אדם מסתכל ויודע "מאין באת" יחדל מלרוץ אחר הכבוד, שכן מה כבוד יש לו רשות לדרוש למי שבא מ"טיפה סרוחה"? ואם יהא אדם זוכר תמיד "לאן אתה הולך", יסתלק ממנו החשק להתקנא במישהו, שכן מה בכלל יש לקנא באדם חי, אם הוא "היום כאן ומחר בקבר"? ואם יהא אדם זוכר "לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון", תסתלק ממנו התאוה ושאר כל החטאים.

(דברי אליעזר)

אם פגע בך מנוול זה, אומרים חז"ל (לפי ברכות ה), משכהו לבית המדרש. נצתהו - מוטב, ואם לאו - יקרא קריאת שמע, ואם לאו - יזכיר לו יום המיתה. וזה הוא הפשט של הפסוק "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום" (משלי יט' כא) - אם היצר הרע מכשיל את האדם במחשבות חטא שונות ובהרהורי עבירה, הרי "ועצת ה' היא" "תקום", ר"ת: תורה, קריאת שמע ומיתה

(הגאון מוילנא)

רבי נפתלי מרופשיץ היה אומר על מאמר זה: מפני מה קבעו את העצה של "יזכיר לו יום המיתה" בסוף? מפני שהזכרת יום המיתה מפילה על האדם פחד ומשרה עליו עצבות, ורצונו של ריבון העולם אינו שיהא האדם עובד אותו מתוך פחד ועצבות, אלא מתוך שמחה, ולפיכך מיעצים חז"ל תחילה להשתמש באמצעים טובים אחרים, כגון תלמוד תורה וקריאת שמע, ורק לאחר שכל האמצעים האלה אינם מועילים, באין ברירה - "יזכיר לו יום המיתה".

"הוי מתפלל בשלומה של מלכות, שאילמלא מוראה איש את רעהו זיזים בלעו" (ב)

במשנה הקודמת נאמר: "הסתכל בשלושה דברים ואי אתה בא לידי עבירה". בא רבי חנינא ומעיר לנו על כך, כי לצערנו עדיין אנו רחוקים מאוד מן המצב הזה, שההסתכלות בשלושה דברים תמנע את האדם מכל מיני חטאים ופשעים, עד שנגיע למדרגה הנעלה הזאת יש עוד צורך לרסן את האדם באמצעים אחרים, באמצעותם של חוקים חמורים ועונשין חמורים. לפי שעה, עד שיגיע הזמן ההוא של שליטת האדם בעצמו וביצוריו - "הוי מתפלל בשלומה של מלכות, שאילמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו".

(רבי יוסף יעבץ)

"כל שרווח הבריות נוזזה הימנו, רווח המקום נוזזה הימנו" (ג)

אם אדם נזהר במצוות שבין אדם לחברו ומצטיין ביושרו וברחמנות שבו, שוב אין אתה צריך לבדוק אותו בנוגע ליראת שמים שלו, ויכול אתה לחניח מראש, כי גם "רוח המקום נוחה הימנו", ומן הסתם הוא נזהר גם במצוות שבין אדם למקום. כנגד זה "כל שאין רוח הבריות נוחה הימנו", מי שהוא שקרן ורמאי ואכזר ועם זה הוא למראית עין ירא שמים גדול ומדקדק במצוות, יכול אתה להיות סמוך ובטוח כי "אין רוח המקום נוחה הימנו", כי האדם הזה צבוע הוא ומעמיד פנים ואין תוכו כבדו, ולאמיתו של דבר אין בו אף שמץ של יראת שמים.

(המגיד מדובנא)

"והיה מקבל את כל האדם בשמוזה" (ד)

רבה הראשי של ארץ ישראל, רבי אברהם יצחק קוק זצ"ל, הצטיין כידוע באהבת ישראל גדולה והיה מקבל בסבר פנים יפות כל יהודי, ואפילו קל שבקלים, כיצד, כבוד הרב - שאלוהו פעם אחת - הוא יכול לאהוב יהודים, שהם ידועים כפושעים ועוברים על הדת? מוטב - השיב להם חרב קוק בבת שחוק - שאהיה נכשל באהבת חינום, משאהיה נכשל בשנאת חינום.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

חברת הבקשות "מאיר השחר" בני ברק ומדרשת "ויזרע יצחק"

לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהזדרכת ע"ה יוסף בן חמו הי"ו

יום שישי - 14:00 בית כנסת "תורת ישראל" קרית הרצוג ב"ב